

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 073 «Менеджмент»

на тему: «Удосконалення системи управління ризиками»

Виконавець:
студентка 42 групи ФЕУП
Герасімова Яна Михайлівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/
/

Науковий керівник:
кандидат економічних наук, ст. викл.
(науковий ступінь, вчене звання)
Гречкосій Інна Дмитрівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми.

Роль випадковості та невизначеності в діяльності суб'єктів посилюється та набуває постійного характеру, тому все більше суб'єктів підприємницької діяльності зазнають впливу різних за своєю природою та характером ризиків.

На даному етапі розвитку економіки значно підвищується роль феномену невизначеності системи господарювання як в цілому, так і на рівні окремих підприємницьких структур. Адаптація підприємства до умов, що постійно змінюються, є одним з найголовніших завдань забезпечення стійкого розвитку економіки в цілому, тому для вітчизняної економічної науки стає дуже актуальною задача вивчення особливостей впливу невизначеності на процес прийняття управлінського рішення.

Управління ризиками в підприємницькій діяльності спирається на аналіз ризиків та пошук інструментів, що допоможуть на них впливати. Для успішного існування підприємства в умовах невизначеності у ринковій економіці необхідно правильно оцінювати ступінь ризику та вміти управляти ним.

Метою дипломної роботи є теоретичне дослідження системи керування ризиками на підприємстві, що займається випуском електротехнічної продукції, визначення основних ризиків та елементів системи керування ними на такому підприємстві, побудова концептуальної та математичної моделі керування ризиками та практичне застосування отриманих теоретичних знань при аналізі ризиків під час розширення підприємства та розробці заходів щодо мінімізації ризиків.

Завдання дослідження:

- дослідити види ризиків та джерела їх виникнення;
- з'ясувати методи якісного та кількісного аналізу ризиків;
- проаналізувати фінансове та господарське становище досліджуваного підприємства;
- огляд існуючих методів та моделей керування ризиками, їх аналізу та оцінки;
- опис множини ризиків, що можуть виникнути на такому підприємстві;
- оцінити можливості розширення підприємства в умовах ризику;
- запропонувати пріоритетні шляхи розширення підприємства;
- розробити систему заходів уникнення та мінімізації ризиків.

Об'єктом дослідження є МНВП «Електрон» ТОВ.

Предметом дослідження є процеси управління ризиками на підприємстві.

Методи дослідження: у роботі використано методи статистичної обробки даних, методи аналізу ринку та підприємства шляхом проведення SWOT-аналізу, розрахунку коефіцієнтів платоспроможності підприємства, його рентабельності та ліквідності, коефіцієнти прийняття рішень в умовах невизначеності, а саме: критерій Байеса, критерій Вальда, критерій Севіджа та критерій Гурвіца (для обґрунтування

вибору доцільного варіанту розвитку підприємства), показник Value at Risk, розрахунок якого проводився в програмі Exel (для визначення величини можливого збитку з обраної ймовірністю за певний проміжок часу), показник NPV (для визначення ефективності відкриття філіалу в новому регіоні).

Інформаційну базу дослідження склали звітність МНВП «Електрон» ТОВ, законодавчі і нормативні акти України.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел (52 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 67 сторінок. Основний зміст викладено на 55 сторінках. Робота містить 17 таблиць, 10 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні аспекти підприємницьких ризиків»** розглядаються теоретичні аспекти ризику, його економічної сутності, класифікації та методів управління. Проведено аналіз будівельного ринку на Україні.

У другому розділі **«Дослідження внутрішнього та зовнішнього середовища функціонування МНВП «Електрон» ТОВ»** надано загальну характеристику та аналіз фінансово-господарської діяльності МНВП «Електрон» ТОВ, зроблено аналіз показників ділової активності платоспроможності та рентабельності підприємства, пропонуються шляхи розширення підприємства в умовах невизначеності, зокрема обґрунтовується прийняття рішення щодо відкриття філіалу в іншій області, враховуючі супроводжуючі при цьому ризики. Наведено перелік можливих ризиків та заходи їх мінімізації.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Загальний підхід до управління ризиками полягає у: виявленні можливих наслідків підприємницької діяльності в ризиковій ситуації; розробці заходів, що не допустять або зменшать збитки від непередбачених обставин; реалізації такої системи, за допомогою котрої можуть бути не тільки нейтралізовані негативні ймовірні результати, але й максимально використані шанси на отримання високого прибутку.
2. Аналіз фінансового та господарського стану підприємства МНВП «Електрон» ТОВ дав змогу виявити слабкі та сильні сторони підприємства, а також визначити існуючі можливості для розвитку інших регіонах. Головними недоліками підприємства, на які необхідно звернути увагу першочергово є:
 - низький професійний рівень якості послуг, у тому числі проектування, монтажу та технічного обслуговування;
 - недобросовісна конкуренція серед членів ринку послуг;
 - малий спектр послуг, що пропонуються на ринку;
 - неспроможність створення нормального страхування ризиків об'єктів та послуг на ринку;

- недосконалість та корупційність процесу ліцензування та інші.
3. На підставі проведеного аналізу ринку, на якому функціонує підприємство, можна зробити висновок, що такі негативні тенденції пов'язані з підвищення курсу іноземної валюти, що призвело до зростання цін на матеріали та зменшенню попиту на продукцію, а також нестабільна політична ситуація в країні та недосконале, часто змінюване законодавство.
 4. Виходячи з аналізу ризиків, які можуть виникнути при прийнятті того чи іншого рішення, можна зробити висновок, що найбільшу вагу серед ризиків займає комерційний, який включає себе:
 - відсутність власної ніші на ринку збуту;
 - відхилення обсягів реалізації від запланованих;
 - відсутність або невірна організація маркетингових досліджень;
 - втрата споживачів;
 - незадовільне виконанням контрагентом умов договору;
 - незбалансованість попиту і пропозиції на ринку.
 5. На підставі проведених розрахунків, можна зробити висновок, що функціонування підприємства та відкриття нового філіалу неминуче супроводжується низкою ризиків, серед яких найбільшу вагу на фінансове становище підприємства мають комерційні ризики. Проаналізували наслідки комерційного ризику, виявилось що, ризик відноситься до середнього і рішення про відкриття філіалу є доцільним для прийняття.
 6. За допомогою критеріїв прийняття рішення в умовах невизначеності, з'ясувалося, що відкриття філіалу в іншому регіоні країни є більш сприятливим рішенням для успішного функціонування підприємства «Електрон», ніж працювати в одному регіоні. Використовуючи показник VaR, можна побачити, що з ймовірністю 90% збитки підприємства не перевищать 499,68 грн. за наступні п'ять місяців після відкриття філіалу, що є сприятливим прогнозом для прийняття рішення. Показник NPV дорівнює 788,2 долара, тобто більше нуля, що означає можливість рекомендувати проект для фінансування.
 7. Серед шляхів мінімізації, які може застосувати МНВП «Електрон» оптимальними є внесення в договір підряду пункту про високі штрафи в випадку затримки будівництва; встановлення фіксованої вартості будівництва; оформлення засновником гарантії своєчасного вводу будівництва в експлуатацію.
 8. Самострахування як метод мінімізації ризику можна застосувати на підприємстві шляхом створення певних резервів грошових фондів, джерелом яких будуть внутрішні ресурси, з метою покриття потенційних збитків, додаткових витрат підприємства. При виконання проектів рекомендується застрахувати будівельно-монтажні та майнові ризики, укласти контракти на зберігання і перевезення вантажів.

АНОТАЦІЯ

Герасімова Я., «Удосконалення системи управління ризиками».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 073 «Менеджмент»

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти ризику, його економічної сутності, класифікації та методів управління. Зроблено аналіз показників ділової активності платоспроможності та рентабельності підприємства. Проведено аналіз будівельного ринку на Україні.

Пропонуються шляхи розширення підприємства в умовах невизначеності, зокрема обґрунтовується прийняття рішення щодо відкриття філіалу в іншій області, враховуючі супроводжуючі при цьому ризики. Наведено перелік можливих ризиків та заходи їх мінімізації.

Ключові слова: підприємницький ризик, комерційний ризик, виробничий ризик, організаційний ризик.

ANNOTATION

Gerasimova Y., "Improvement of risk management system".

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 073 "Management"

Odessa National Economics University. – Odessa, 2019.

The paper considers the theoretical aspects of risk, its economic essence, classification and management methods. The analysis of indicators of business activity of solvency and profitability of the enterprise is made. An analysis of the construction market in Ukraine.

The ways of expansion of an enterprise in the conditions of uncertainty are offered, in particular, the decision on opening a branch in another region, taking into account the accompanying risks, is substantiated. List of possible risks and measures to minimize them.

Key words: business risk, commercial risk, industrial risk, organizational risk.